

Landsbygds- och
infrastrukturdepartementet
li.remissvar@regeringskansliet.se

Remiss om promemorian Anmälningsplikt för skogsbruksåtgärder i urskog och gammal skog samt krav för A-landsstatus i förnybartdirektivet

Er beteckning: LI2025/01288

Övergripande synpunkter på förslaget

Generellt sett bidrar regeringens PM till ett klargörande och en viss anpassning av svenskt skogsbruk sett till kraven i avskogningsförordningen och Sveriges möjligheter att uppfylla definitionen som lågriskland i förnybartdirektivet.

För att inte länets småföretagare ska drabbas ekonomiskt eller av straffrättsliga sanktioner bedömer Länsstyrelsen att det kommer att krävas såväl ökade resurser för information och rådgivning som ökade resurser för handläggning av skogliga ärenden såsom områdesskydd, artskydd, Natura 2000 etc. för att klara kraven för A-landsstatus.

Även anslaget för intrångsersättningar och andra ersättningar behöver utökas för att minimera negativa effekter för alla de markägare som idag får vänta i flera år på att Länsstyrelsen eller Skogsstyrelsen ska ha möjlighet att inleda frivilligt formellt områdesskydd efter inkommen intresseanmälan. Detta då dagens länsram är för liten i förhållande till betinget av att skydda fjällskog, urskog, gammal skog, limniska områden och svenska myrplaneobjekt. Dessutom behöver anslaget för naturvärdes-inventering av skogar med höga naturvärden återinföras för att hjälpa privata markägare.

Länsstyrelsen i Jämtlands län anser att nuvarande 12:6 samråd, kriterier och inventering av kunskapsunderlag är otillräckligt för att urskogar och gamla skogar med höga naturvärden och stor biologisk mångfald ska fångas upp och undantas avverkning.

Länsstyrelsen föreslår att det införs tillståndsplikt för avverkning av urskog och gammal skog för att undvika avverkning av urskog och gammal skog och därmed skogsförstörelse i Jämtlands län, Genom att införa tillståndsplikt istället för samrådspunkt ges markägare, som nekas avverkning av urskog och gammal skog, rätt till ersättning likt idag erbjuds markägare som nekas avverkning av urskog och gammal skog ovan den juridiska gränsen för fjällnära skog.

Information och rådgivning

- Länsstyrelsen delar Skogsstyrelsens uppfattning att det behövs mer resurser för myndigheternas arbete för att uppfylla lagkraven i avverkningsförordningen och LULUCF-förordningen och därmed nå EU:s mål att bevara ur- och naturskogar. Samverkan mellan Länsstyrelserna och Skogsstyrelsen är av stor betydelse för effektivt nyttjande av information och kompetens. Därtill även tillgängligheten av information till främst privata skogsägare.

Jämtlands län är ett län med många privata markägare och en högre andel urskog och gammal skog än i många andra delar av landet. Länsstyrelsen finner det vara av särskild vikt att rådgivning och kommunikation ges till privata skogsägare.

Utifrån definitionen av *Urskog* i Avskogningsförordningen bör det fortsatt vara en relativt liten areal som innefattas av begreppet. I definitionen *Gammal skog* kommer mest troligt större arealer innefattas och således fler markägare att påverkas. Insatserna kommer till största delen påverka de privata skogsägarna som själva inte sitter på samma kompetens som bolagen med egen skog, vilket så identifieras som en konsekvens i promemorian.

Intrångsansättning för frivilligt formellt skydd

- Länsstyrelsen finner dagens länsramar för intrångsansättning för frivilligt formellt skydd av värdefull natur med höga naturvärden vara underdimensionerad. Många gånger tvingas markägare vänta både ett, två och ibland fler än tre år. Detta på grund av att anslaget för intrångsansättning är fulltecknat och inte räcker till i förhållande till det stora intresset av att skydda länets kvarvarande naturskogar.

Utifrån ett företagsperspektiv är det viktigt att markägare som nekas avverkning av skog med höga naturvärden erhåller ersättning från staten. Genom att införa tillståndsplikt säkerställer Sverige att avverkning inte sker av urskog och gammal skog samt möjliggör för markägare som nekas avverkning att erhålla ersättning likt den som idag utgår vid nekad avverkning ovanför fjällnära gränsen.

Inventering av skog med höga naturvärden

- Länsstyrelsen ser ett behov av ökade resurser för inventering och ajourhållning av GIS-skikt med värdefull natur med höga naturvärden. Tidigare möjlighet att söka projektmedel för att genomföra naturvärdesinventering av skog med höga naturvärden bör återinföras.

Idag finns det endast spridda underlag, men inte någon heltäckande inventering eller annan undersökning som direkt kan användas som ett färdigt underlag i form av nyckelbiotops- eller naturvärdesinventering. Länsstyrelsens GIS-skikt med värdefull natur utifrån tidigare och kommande naturvärdesinventeringar är av värde för att skapa en transparens i vilka bestånd som kan anses vara aktuella att innefattas av definitionerna urskog och gammal skog.

Definitioner av urskog och gammal skog

- Länsstyrelsen anser att kriterium c) om död ved bör ändras och uttryckas som procentandelar död ved i förhållande till total volym i beståndet, för att kunna fånga upp förhållanden i mer lågproduktiv skog.

Kraven på förekomst av död ved och äldre träd i kriterierna c) och e) motiveras med att ”yngre” urskogsbestånd med en bestånds-ålder på minst ca 100 år som är resultat av naturliga störningar som brand eller storm, är så ovanliga att endast redan dokumenterade sådana orörda skogar ska tas med bland de som definieras som urskog. Problemet med detta synsätt är att om icke dokumenterade yngre urskogar utesluts från den svenska definitionen kommer Sverige inte att uppfylla Europaparlamentets och rådets urskogsdefinition (*naturligt föryngrad skog med inhemska trädarter, där det inte finns några klart synliga tecken på mänsklig aktivitet och där de ekologiska processerna inte störts i betydande utsträckning*).

- Länsstyrelsen föreslår att kriterier eller delkriterier införs så att beståndets form, geografiska belägenhet (tex bergbrant eller bäckravin) och omgivande skog beaktas. Denna synpunkt gäller även definitionen för gammal skog, som i förslaget till förordning anges ska uppfylla samma storlekskriterier.

I förslaget till svensk förordning finns inga närmare kriterier av *urskog* utan 2 § hänvisar till definitionen i Europaparlamentets och rådets förordning. Regeringen föreslår dock att det bör finnas kriterier i form av ett allmänt råd som beslutas av Skogsstyrelsen. I förslaget till förordning har regeringen ändrat Skogsstyrelsens förslag till definition av *gammal skog* så att det föreslagna kompletterande alternativa kriteriet för volym död ved har gjorts till obligatoriskt kriterium i definitionen. Dock har man tagit bort det strängare kriteriet om siffersatt hög beståndsålder. Förslaget innebär att endast en liten del av kvarvarande skog med höga naturvärden i Sverige kvalar in som gammal skog. Övriga skogar med höga naturvärden torde dock fångas upp av kraven gällande områden med hög biologisk mångfald, varför det är viktigt att definition och arbetssätt för dessa tas fram för att förnybart-direktivet ska kunna uppnås och Sverige vara ett A-land.

- Länsstyrelsen anser att arealen av främst granskog i kriterium d) är för högt satt.

Nuvarande kriterium skulle i sin nuvarande lydelse innebära att alla urskogsbestånd av gran mindre än 10 ha kommer att räknas bort. Europaparlamentets och rådet skriver i sin definition "...där de ekologiska processerna inte störts i betydande utsträckning". Visserligen kan kanteffekter uppkomma i mindre skogsbestånd. Det kan dock finnas gammal skog runt om urskogsbeståndet, vilket undanröjer risken.

Annan skog med stor biologisk mångfald

- Länsstyrelsen delar Skogsstyrelsens uppfattning att samrådspåbåd bör gälla vid uttag av skogsbiomassa från skog och annan trädbevuxen mark med stor biologisk mångfald som är rik på arter och inte är skadad.

Skogsstyrelsen konstaterar att dagens arbetssätt med 12:6 samråd och inventering av kunskapsunderlag är otillräckligt för att skogar med stor biologisk mångfald ska fångas upp och undantas biobränsleproduktion. Länsstyrelsen delar Skogsstyrelsens uppfattning om behovet av att ändra svensk lagstiftning vad avser kontroll eller övervakning av skog, som av en myndighet har konstaterats ha stor biologisk mångfald och därmed behöver skyddas mot avverkning. Bland dessa områden finns bl.a. skogstyper som Sverige har internationellt ansvar för, såsom kalkbarrskogar och åsbarrskogar.

A-landskrav

Länsstyrelsen ställer sig tveksam till om dagens lagstiftning med föreslagna förändringar är tillräckliga för att Sverige ska leva upp till A-landsstatus. För att svensk skogsindustri fortsatt ska ha en stark internationell konkurrenskraft är säkerställandet av Sverige som lågriskland i förnybardirektivet av betydelse. Implementeringen av tillståndsplikt är en del i säkerställandet av Sverige som lågriskland.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av landshövding Marita Ljung med funktionschef naturskydd Annelie Johansson som föredragande. I den slutliga handläggningen har också länsråd Susanna Löfgren, enhetschef Olov Hallquist och naturvårdshandläggare Pontus Wallén medverkat.

Detta beslut har granskats digitalt varför det saknar namnteckning.